

lobou buď výmazu zapsaného práva z důvodu promlčení, buď přiznání věcného práva z důvodu vydržení. O žádný z těchto případů se zde nejedná, neboť podle zprávy soudu první stolice není právo zástavní pro pohledávání žalobcovo dosud v knize pozemkové vloženo, a uplatňuje žalobce svou žalobou pouze závazek strany žalované, pro kterýž by žalobce, zvítězí-li ve sporu, teprve nabyl práva knihovního.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolacímu rekursu.

Důvody:

František A. v žalobě, podle které navrhl povolení poznámky spornosti, netvrdí, že byl zkrácen v nějakém právu knihovním, ani neopírá svůj žalobní nárok o právo knihovní, nýbrž o osobní právo obligační. Nelze tedy žádanou knihovní poznámku zařadit mezi případy, vyjmenované v § 20 a), b). pokud se týče v § 73 knih. zák.; vždyť poznámka ta ani nemá sloužit k vyznačení osobních poměrů takového způsobu, jaký naznačen jest v odstavci a) §u 20, ani nemá a nemůže založit takové právní účinky, jež jsou s knihovní poznámkou spojeny podle předpisů knihovního aneb konkursního řádu, nebo zákona odpůřícího.

Čís. 306.

Pokud nebyla vyzdvižena, není zabavitelnou ani uvolněná část hotovosti, zadržaná při okolkování bankovek.

(Rozh. ze dne 29. října 1919, R I 417/19.)

Prvá stolice povolila vymáhajícímu věřiteli exekuci zabavením nároku, který prý má dlužník na vydání zadržného obnosu z okolkování bankovek v částce 760 K proti České bance v Praze v částce 380 K s 1 proc. úrokem ze dne 7. března 1919. Rekursní soud návrh na povolení exekuce zamítl, uváživ toto: Nárok, jehož zabavení bylo usnesením první stolice povoleno, nepřísluší dlužníku proti České bance, nýbrž správně proti státu, jak vyslovují to předpisy, jež hned citovány budou. Tento nárok pak jest dle § 1 zákona ze dne 25. února 1919 čís. 84 sb. z. a n. nezabavitelný. Návrh arci tvrdí, že celý tento nárok byl berní správou dne 3. září 1919 uvolněn, to však neučinilo po náhledu rekursního soudu nárok zabavitelným, neboť nařízení ministerstva financí ze dne 5. února 1919 čís. 86 sb. z. a n., na základě citovaného zákona vydané, počítá v § 8, odstavec druhý, s takovýmto uvolněním, t. j. zpětsplacením, jak to nazývá, a přece tam jedním dechem opakuje ustanovení o nezabavitelnosti nároku. Ale nejen to, také nařízení vlády ze dne 7. března 1919 čís. 118 sb. z. a n. o uvolnění zadržných vkladů do 250 K stanoví v § 3, odstavec třetí, že kdo takovýto uvolněný vklad vybírá, musí prokázat svou totožnost s osobou, na vkladním listě jmenovanou, z čehož jde, že vymáhajícímu věřiteli vydána býti nesmí, a proto také nemohlo by přikázání k vybrání býti provedeno, takže jest již proto zabavení nepřípustným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Právní povaha hotovosti, jež byla při okolkování bankovek zadržena, jest jasně vytčena v § 1 zákona ze dne 25. února 1919, čís. 84 sb. z. a n. a v předpisech zákona ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. Jde tu o státní záručitelnou zápůjčku, se strany věřitele nevypověditelnou, se strany státu kdykoliv splatnou, nepřevoditelnou, nezastavitelnou a nezabavitelnou. Že tato právní povaha vkladu nedochází nijaké změny jeho uvolněním, vyplývá již ze všeobecných předpisů práva obligačního, dle něhož pohledávka pomíjí zaplacením. Toto stanovisko sdílí zákon zřejmě v § 3, odstavec čtvrtý zákona ze dne 7. března 1919, čís. 118 sb. z. a n. o uvolnění zadržených vkladů, kdež stanoveno, že se má za to, že vkladatel chce zadržený obnos ponechat na neurčito jako zápůjčku ve smyslu zákona ze dne 25. února 1919 čís. 84 sb. z. a n., nebyl-li vklad do 15. dubna 1919 vyzdvižen. Zákon klade tu tedy váhu na vyzdvižení, výplatu. Uvolněním vkladu nastává toliko možnost výplaty, pokud vklad nebyl vyplacen, trvá zápůjčka a pomíjí teprve výplatou. V § 3 zákona ze dne 7. března 1919, čís. 118 sb. z. a n. klade zákon váhu na totožnost vybírajícího s osobou, na jejíž jméno byl vkladní list vydán. Předpis tento jest toliko provedením zásady o nepřevoditelnosti a nezabavitelnosti vkladu a nelze sdíleti názor stěžovatelů, jako by se tu jednalo toliko o nějaký manipulační předpis. Nemůže tedy býti pochybno, že ani uvolněný plat není předmětem exekuce.

Čís. 307.

Platnost zásady o t. zv. *clausula rebus sic stantibus*.

Jak dalece vázání jsou tuzemci úmluvou, již před státním převratem podrobili se rozhodčímu soudu Vídeňské bursy?

(Rozh. ze dne 29. října 1919, R I 418/19.)

Prvá stolice zamítla námitku věcné nepřislušnosti, pokud se týče nepřipustnosti pořadu práva, z těchto důvodů: Jest nesporno, že obě sporné strany výměnou závěrečných listů ze dne 24. září 1918 stipulovaly ujednání, že se podrobují ve všech sporech z konkrétního právního poměru neodvolatelnému vykonatelnému výroku rozhodčího soudu vídeňské bursy. Žalovaná strana tvrdí, že toto ujednání nikterak nepozbylo platnosti nebo působnosti, a že jest tudíž obchodní senát soudního dvoru věcně nepřislušný k projednání tohoto sporu, pokud se týče že jest nepřipustno vymáhati žalobní nárok pořadem práva. Navrhuje proto odmítnutí žaloby. Žalující strana tvrdí, že ujednání pozbylo platnosti státním převratem ze dne 28. října 1918, kterým se stala Vídeň územím cizího státu, rozsudky tohoto cizího státu nebyly ve státě našem vůbec vykonatelný. Za tohoto vzájemného právního stavu byla podána žaloba dne 22. března 1919. Teprve po podání této žaloby bylo výnosem ministerstva spravedlnosti republiky Československé ze dne 29. března 1919